

Praha 19. dubna 2021

Č. j.: MZDR 14600/2021-3/MIN/KAN

MZDRX01FMBL2

MIMOŘÁDNÉ OPATŘENÍ

Ministerstvo zdravotnictví jako správní úřad příslušný podle § 80 odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“) a § 2 odst. 1 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 94/2021 Sb.“), **nařizuje** postupem podle § 69 odst. 1 písm. b) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. a podle § 2 odst. 2 písm. f) zákona č. 94/2021 Sb. k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 toto mimořádné opatření:

I.

S účinností ode dne 26. dubna 2021 od 00:00 hod. do odvolání tohoto mimořádného opatření se omezuje provoz škol a školských zařízení tak, že se **omezuje**:

1. provoz vysokých škol podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, včetně zahraničních vysokých škol a jejich poboček působících na území České republiky (dále jen „vysoké školy“), a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost studentů na výuce a zkouškách, účastní-li se v jeden čas zkoušky v místnosti více než 10 osob, při studiu na vysoké škole a účastníků kurzů celoživotního vzdělávání; zákaz osobní přítomnosti studentů podle tohoto bodu se nevztahuje na:
 - a) účast na klinické a praktické výuce a praxi studentů posledních ročníků,
 - b) účast na klinické a praktické výuce a praxi studentů všech ročníků studijních programů všeobecné lékařství, zubní lékařství, farmacie a dalších zdravotnických studijních programů a studentů vykonávajících pedagogickou praktickou výuku a praxi v mateřských, základních a středních školách nebo školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a
 - c) účast na individuálních konzultacích nebo při poradenských službách (pouze jeden student a jeden akademický pracovník nebo jiná osoba),
2. provoz vysokých škol, a to tak, že zakazuje poskytování ubytování studentům vysokých škol, kteří mají na území České republiky jiné bydliště, v ubytovacích zařízeních vysokých škol, s výjimkou studentů, kteří se mohou účastnit vzdělávání podle bodu 1,
3. provoz středních a vyšších odborných škol a konzervatoří podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to tak, že zakazuje osobní přítomnost žáků a studentů na středním a vyšším odborném vzdělávání ve školách a vzdělávání v konzervatoři podle školského zákona, s výjimkou:
 - a) škol zřízených při zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy,

- b) škol zřízených Ministerstvem spravedlnosti,
- c) praktického vyučování a praktické přípravy žáků a studentů,
- d) žáků v oboru vzdělání Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá,
- e) individuální konzultace (pouze jeden žák nebo student a jeden pedagogický pracovník),
- f) skupinové konzultace žáků a studentů posledních ročníků a žáků čtvrtých ročníků šestiletých vzdělávacích programů v konzervatoři anebo žáků a studentů ohrožených školním neúspěchem z jiných ročníků, a to v maximálním počtu 6 žáků nebo studentů v jedné skupině,
- g) konání závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek, absolutorí a mezinárodně uznávaných zkoušek, a to za účasti nejvýše 20 osob v místnosti,
- h) konání zkoušek na vyšších odborných školách za účasti nejvýše 10 osob v místnosti,
- i) konání komisionálních opravných a komisionálních náhradních zkoušek na středních školách a v konzervatořích,

s tím, že prezenční výuka musí probíhat v neměnných třídách, odděleních nebo skupinách žáků nebo studentů, s výjimkou praktického vyučování a praktické přípravy podle písmene c) a skupinové konzultace podle písmene f),

4. provoz základních škol podle školského zákona, a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost žáků na základním vzdělávání v základní škole, s výjimkou:

- a) základní školy při zdravotnickém zařízení,
 - b) škol zřízených při zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy,
 - c) dětí v přípravné třídě,
 - d) žáků 1. stupně ve škole, ve které je počet žáků 1. stupně nejvýše 75 žáků, pokud je budova tohoto 1. stupně stavebně oddělena od budovy 2. stupně základní školy, a to včetně školní jídelny,
 - e) žáků 1. stupně ve škole, která nespĺňuje podmínky podle písmene d), a to způsobem, že se vzdělávání v lichém týdnu neúčastní první polovina tříd a v sudém týdnu neúčastní druhá polovina tříd (při lichém počtu tříd lze počet zaokrouhlit),
 - f) dětí v přípravném stupni základní školy speciální,
 - g) základních škol nebo tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona,
 - h) individuální konzultace (pouze jedno dítě nebo žák, jeden pedagogický pracovník a případně zákonný zástupce),
 - i) skupinové konzultace žáků 2. stupně ohrožených školním neúspěchem anebo žáků 9. tříd podle jejich potřeby vyhodnocené školou v předmětech potřebných pro přijímací zkoušky, a to v nejvyšším počtu 6 žáků v jedné skupině,
- s tím, že prezenční výuka musí probíhat v neměnných třídách dětí nebo žáků, s výjimkou skupinové konzultace podle písmene i),

5. provoz mateřských škol podle školského zákona ve všech krajích s výjimkou Královéhradeckého kraje a Karlovarského kraje, a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost dětí na předškolním vzdělávání v mateřské škole, s výjimkou

- a) dětí, které plní povinné předškolní vzdělávání s tím, že mohou být vzdělávány pouze v neměnných skupinách nejvýše 15 dětí,
- b) mateřských škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona a
- c) mateřské školy při zdravotnickém zařízení.

6. provoz základních uměleckých škol, jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky podle školského zákona a vzdělávacích institucí poskytujících jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost žáků nebo účastníků na základním uměleckém vzdělávání v základní umělecké škole, na kurzech cizích

jazyků s denní výukou ve vzdělávacích institucích a na jazykovém vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, s výjimkou:

- a) státní jazykové zkoušky za účasti nejvýše 10 osob v místnosti,
 - b) individuální konzultace (jeden žák nebo účastník a jeden pedagogický pracovník),
 - c) individuální prezenční výuky (jeden žák nebo účastník a jeden pedagogický pracovník),
7. provoz středisek volného času, a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost dětí, žáků a studentů a jiných účastníků na tomto zájmovém vzdělávání, s výjimkou:
- a) individuální konzultace (jeden účastník a jeden pedagogický pracovník) a
 - b) individuální prezenční výuky (jeden účastník a jeden pedagogický pracovník).
8. provoz školních klubů a školních družin, a to tak, že se zakazuje osobní přítomnost dětí, žáků a studentů a jiných účastníků na tomto zájmovém vzdělávání, s výjimkou dětí a žáků, kteří se mohou účastnit prezenční výuky podle tohoto mimořádného opatření, a to za podmínky, že v oddělení nebo skupině jsou přítomni děti nebo žáci pouze z jedné neměnné třídy prezenční výuky,
9. provoz školských výchovných a ubytovacích zařízení, a to tak, že se zakazuje poskytování ubytování žákům škol a studentům vyšších odborných škol podle školského zákona, kteří mají na území České republiky jiné bydliště, ve školských výchovných a ubytovacích zařízeních (domov mládeže, internát), s výjimkou žáků a studentů, kteří se mohou účastnit vzdělávání podle tohoto mimořádného opatření, a zakazuje školu v přírodě a školní výlety,
10. provoz škol a školských zařízení podle školského zákona a provoz vysokých škol tak, že součástí vzdělávání není zpěv, s výjimkou oborů základního uměleckého vzdělávání, středního a vyššího odborného vzdělávání a studijních programů vysokých škol, ve kterých je zpěv stěžejní součástí rámcového nebo akreditovaného vzdělávacího nebo studijního programu, a to za osobní přítomnosti nejvýše 6 žáků nebo studentů v místnosti, umožňují-li jiná omezení přítomnost takového počtu žáků nebo studentů,
11. provoz škol a školských zařízení podle školského zákona a provoz vysokých škol, a to tak, že zakazuje sportovní činnosti jako součást vzdělávání, s výjimkou:
- a) mateřských škol,
 - b) oborů středního a vyššího odborného vzdělávání a studijních programů vysokých škol, ve kterých je sportovní činnost stěžejní součástí rámcového nebo akreditovaného vzdělávacího či studijního programu,
12. provoz mateřských, základních a středních škol, konzervatoří, vyšších odborných škol a školských zařízení tak, že vstup třetích osob (mimo dětí, žáků, studentů nebo účastníků a zaměstnanců) do prostor školy nebo školského zařízení je možný jen v nezbytně nutných případech, s tím, že se omezí kontakt třetích osob s osobami v prostorách školy nebo školského zařízení,
13. konání
- a) přijímacích zkoušek na vysoké školy, vyšší odborné školy, střední školy a konzervatoře tak, že se mohou konat pouze za účasti nejvýše 20 osob v místnosti a
 - b) nostrifikační zkoušky podle školského zákona tak, že se mohou konat pouze za účasti nejvýše 10 osob v místnosti,

14. v mateřských školách, školních družinách a školních klubech tak, že se umožňuje osobní přítomnost na vzdělávání dětem mateřských škol v mateřské škole a žákům 1. stupně základních škol ve školní družině nebo školním klubu, jejichž zákonní zástupci jsou

- a) zdravotničtí pracovníci poskytovatelů zdravotních služeb,
- b) pedagogickými pracovníky, kteří zajišťují prezenční vzdělávání v mateřské škole, základní škole, školní družině, školním klubu, v oborech vzdělání Praktická škola jednoletá nebo Praktická škola dvouletá,
- c) pedagogickými pracovníky školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy,
- d) zaměstnanci bezpečnostních sborů,
- e) příslušníci ozbrojených sil,
- f) zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví,
- g) zaměstnanci uvedení v § 115 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další zaměstnanci v sociálních službách,
- h) sociální pracovníci zařazení k výkonu sociální práce na krajských a obecních úřadech podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů,
- i) sociální pracovníci a další odborní pracovníci vykonávající činnosti podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů,
- j) zaměstnanci Úřadu práce České republiky,
- k) zaměstnanci České správy sociálního zabezpečení a okresních správ sociálního zabezpečení, nebo
- l) zaměstnanci Finanční správy České republiky.

II.

S účinností ode dne 26. dubna 2021 se ruší mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 12. dubna 2021, č. j. MZDR 14600/2021-2/MIN/KAN.

III.

Toto mimořádné opatření nabývá platnosti dnem jeho vydání.

Odůvodnění:

Vzhledem ke skutečnosti, že mezi nejpočetnější ohniska nemoci COVID-19 patří v celkovém hodnocení školy a školská zařízení, včetně mateřských škol, je nadále omezen provoz škol a školských zařízení.

Nařizuje se omezit provoz škol a školských zařízení tak, že se omezuje osobní přítomnost dětí, žáků a studentů na vzdělávání s uvedenými výjimkami. Dále se omezuje provoz výchovných a ubytovacích zařízení tak, že se poskytuje ubytování žákům a studentům, kteří nemají na území České republiky jiné bydliště, nebo kteří se účastní vzdělávání podle tohoto mimořádného opatření. Omezuje se také sportovní činnost a zpěv tak, že nemohou být součástí vzdělávání s výjimkami podle tohoto mimořádného opatření.

Data potvrzují, že šíření onemocnění COVID-19 ve školách není zanedbatelné.

Následující shrnutí uvádí hlavní výsledky hodnocení rizika šíření nákazy virem SARS-CoV-2 ve školách a školských zařízeních a jeho závislosti na věku.

Podle dat z ČR (ÚZIS)¹:

- Ve školách je dle výsledků epidemiologických šetření krajských hygienických stanic evidován dlouhodobě významný počet ohnisek nákazy COVID-19, s přihlédnutím k absolutním počtům onemocnění je školní kolektiv nejčastějším ohniskem dané nákazy.
- Z hlediska velikosti jde o ohniska spíše malá, ve kterých je průměrně evidováno 5,1 pozitivních případů na jedno zařízení. Důvodem může být včasné podchycení nákazy a dobrá sledovatelnost šíření v definovaných školských kolektivech.
- Incidence při otevření škol prudce stoupá mj. v závislosti na věku nemocných osob.

Podle dat z ČR a zahraničí z analytické zprávy Think Tanku UK Vzdělávání 21²:

- od konce léta a během podzimu v ČR, ale i mnoha jiných zemích, stoupá incidence nemoci COVID-19 ve všech věkových skupinách, včetně dětí a mládeže;
- u žáků středních škol je incidence obecně vyšší než u žáků základních škol (ZŠ);
- u žáků 2. stupně ZŠ je incidence obecně nižší než u dospělých;
- ihned po začátku školního roku se v ČR prudce zvyšuje incidence u žáků 2. stupně ZŠ a u žáků středních škol; související data však neumožňují jednoznačně deklarovat, zda k nálezům došlo ve školách, nebo mimo ně, ani do jaké míry přispěly tyto věkové skupiny k následnému nárůstu epidemie během října; během „podzimního lockdownu“ v ČR vzrostl podíl prokázaných nálezů u dětí ve věku 3–6 let v porovnání s ostatními věkovými skupinami; s jistým zpožděním tento podíl vzrostl i u dětí ve věku 0–2 roky; souvislost nákazy s pobytem v mateřských školách se jeví být u skupiny 3–6 letých dětí pravděpodobná, nicméně nelze prokázat, zda tento fakt významnou měrou ovlivnil celkový průběh epidemie.

Komprehenzivní analýza šíření onemocnění COVID-19 ve školách v USA³ ukazuje, že nákaza se více šíří v domácnostech, kde děti prezenčně navštěvují školu, a to i v závislosti na věku/navštěvované třídě (čím starší dítě, tím vyšší riziko). Zároveň tato studie předkládá i porovnání podmínek a předpokladů k minimalizaci až úplnému vymizení tohoto rizika, a to i pro ročníky odpovídající žákům českých středních škol. Významným faktorem omezení rizika je prezenční výuka jen v částečném režimu a dále zavedení režimových opatření (čím více opatření, tím nižší riziko).

Studie dopadů plošných opatření z jarní vlny epidemického výskytu nákazy virem SARS-CoV-2 v roce 2020 uvádějí různé dopady uzavření škol, jeden z největších dopadů určuje Haug et al.⁴, podle kterých uzavření škol v USA mohlo snížit incidenci a mortalitu až o 60 %.

¹ Viz prezentace ÚZIS dostupná zde:

<https://docs.google.com/presentation/d/1rEaXGTexjmKZu2MUJGc6thr0RtZaWBji/present?ueb=true#slide=id.p29>.

² Viz prezentace: <https://tarantula.ruk.cuni.cz/AKTUALITY-11899-version1-rizikovost-skolniho-prostredi-pro-sireni-COVIDu-19.pdf>.

³ Lessler J, et al. Household COVID-19 risk and in-person schooling <https://doi.org/10.1101/2021.02.27.21252597>

⁴ Viz <https://www.nature.com/articles/s41562-020-01009-0>.

Podle agentního modelu základní školy, založeného na reálném grafu sociálních vazeb a kontaktů žáků a učitelů na jedné větší ZŠ, vyvinutého BISOP ve spolupráci s MŠMT⁵:

- Na prvním stupni ZŠ se nemoc COVID-19 šíří významně méně než na 2. stupni ZŠ. Ačkoli na 1. stupeň chodí o čtvrtinu více dětí (o jednu třídu), podílí se 1. stupeň ZŠ jen na zhruba 42 % infekcí ve škole. Potvrzuje se tím intuice, že menší děti mají méně intenzivních sociálních kontaktů a zároveň téměř nemění kolektiv ani učitele v průběhu výuky.

Dle agentního modelu vyvinutého spolu s BISOP⁶ by týdenní alternace celých tříd na ZŠ měly snížit šíření COVID-19 ve škole až o 80 % proti běžnému stavu i bez dalších režimových opatření, s nimiž by měl být efekt ještě větší.

Významné snížení rizika při týdenní alternaci skupin jejich rotací potvrzují i další studie založené na modelování školního provozu. Dle modelu z USA⁷ týdenní rotace prezenční a distanční výuky celých tříd snižuje zásadně riziko, že se škola stane místem nákazy žáků a učitelů a tím rizikem vzniku ohniska onemocnění.

Týdenní rotace celých tříd se tak ukazují jako klíčové a efektivní opatření s rozhodujícím efektem na šíření nemoci COVID-19, které zároveň nezasahuje drastickým způsobem do provozu školy v porovnání s dalšími alternativami jako je půlení tříd, využívané například na podzim 2020 v Izraeli. Výhodou opatření je zároveň nízká citlivost na úroveň individuálního dodržování opatření.

Vedle výuky jen v částečném režimu za využití rotace je nezbytné doplnění tohoto opatření o další režimová opatření. Již zmíněná komprehenzivní americká studie zkoumající dopad šíření nemoci COVID-19 ve školách v USA⁸ uvádí, že při zavedení 7 a více běžných režimových opatření je riziko zvýšeného přenosu ze škol marginální. Mezi nejúčinnějšími režimovými opatřeními je uváděno omezení extrakurikulárních aktivit, denní screening symptomů, ochrana dýchacích cest učitelů i žáků, dostatečné větrání nebo přesunutí části výuky ven.

Podle agentního modelu školy vyvinutého spolu s BISOP dochází na ZŠ k nejvyššímu přenosu infekce (47 %) mezi dětmi ze stejné třídy: klíčová jsou proto především režimová opatření ve třídě a o přestávce. Relativně méně významné je šíření infekce mezi dětmi z různých tříd.

Jiné mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví maximálně rozšířilo povinnost ochrany dýchacích cest prostřednictvím respirátorů třídy FFP2, příp. zdravotnických obličejových masek a jiné mimořádné opatření zakotvilo pravidla pro testování zaměstnanců škol a školských zařízení a dětí, žáků a studentů na přítomnosti viru SARS-CoV-2.

⁵ BISOP: <https://www.bisop.eu/vyzkumna-zpravabisop-vytvoril-model-sireni-COVIDu-19-na-zakladnich-skolach/>.

⁶ BISOP: <https://www.bisop.eu/vyzkumna-zpravabisop-vytvoril-model-sireni-COVIDu-19-na-zakladnich-skolach/>.

⁷ (Figure 4) McGee R.S et al. Model-driven mitigation measures for reopening schools during the COVID-19 pandemic. <https://doi.org/10.1101/2021.01.22.21250282>

⁸ Lessler J, et al. Household COVID-19 risk and in-person schooling <https://doi.org/10.1101/2021.02.27.21252597>.

S ohledem na komunitní charakter šíření onemocnění je v současné době nezbytné stále udržovat plošná mimořádná opatření na celém území České republiky s tím, že v nejpostiženějších oblastech budou uplatňována přísnější opatření.

S ohledem na stále vysoká čísla nakažených a hospitalizovaných osob, je nezbytné nadále držet omezený provoz škol a školských zařízení, s odůvodněnými výjimkami, a uplatňovat distanční formu výuky. Distanční vzdělávání alespoň částečně kompenzuje zákaz osobní přítomnosti a umožňuje zachovat právo na vzdělání. Výkon ústavou zaručeného práva na vzdělávání není v souvislosti s přijetím tohoto mimořádného opatření suspendován, neboť se žákům a studentům i nadále poskytuje vzdělávání v nejlepší dostupné formě.

I přes uvedené důvody omezení provozu škol a školských zařízení, existují důvody zřetele hodné, pro které je stanovena výjimka z daného omezení.

K bodu I./1 – omezení vysokých škol

Výjimka ze zákazu se vztahuje na konání zkoušek v max. počtu 10 osob. Na vysoké škole není možné některé zkoušky konat pouze distanční formou, z toho důvodu je umožněno konat zkoušky formou prezenční, aby nebyl ohrožen průchod studiem. Zároveň je stanovena maximální kapacita osob na jednotlivé zkoušce, čímž se omezuje riziko přenosu koronaviru.

Výjimka podle písm. a) se umožňuje z toho důvodu, že praktickou a klinickou výuku a praxi studentů není možné řádně nahradit distanční výukou a vzhledem k tomu, že byla osobní přítomnost na této výuce již delší dobu omezena, je nezbytné ji prioritně obnovit v posledních ročnících z důvodu umožnění dostudovat dotčených studentů. Za klinickou a praktickou výuku a praxi studentů podle tohoto ustanovení se považuje také laboratorní, experimentální a umělecká výuka studentů v posledních ročnících.

Výjimka podle písm. b) se umožňuje z toho důvodu, že studenti zdravotnických a pedagogických oborů v rámci své praxe vykonávají činnosti přímo ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb. Zpravidla se jedná o studenty, kteří studiem již získali požadované kompetence a mohou tedy vykonávat ty činnosti, které by jinak byly vyhrazeny personálu nemocnice či škol. Tito studenti svou činností mohou výrazně pomoci příslušným zdravotnickým zařízením, které se mohou potýkat z důvodu koronaviru s nedostatkem vlastního personálu. Stejně to platí u studentů pedagogický oborů, kteří svou účastí na praxi mohou vypomoci již tak zatíženému sektoru škol a školských zařízení.

Výjimka pod písm. c) pak umožňuje individuální konzultaci, kdy je přítomen pouze student a příslušný akademický pracovník. V takových případech je při dodržení ostatních protiepidemických opatření (zejména ochrana dýchacích cest) a dodržení hygienických opatření riziko přenosu koronaviru minimalizováno. Současně se touto výjimkou umožní doplnit si vzdělání při osobní podrobnější konzultaci v těch oblastech, které si v rámci distančního vzdělávání student dostatečně neosvojil apod. Výjimka se také vztahuje na čerpání individuálních poradenských služeb za přítomnosti jednoho studenta a jednoho (odborného) pracovníka, cílem je zejména umožnit osobní psychologické poradenství, jelikož zkušenosti škol a průzkumy mezi studenty ukazují, že se v současné době studenti potýkají s řadou psychických problémů a nelze vše řešit pouze distančními formami poradenské péče.

K bodu I./2 – zákaz poskytování ubytování studentům vysokých škol

Výjimka z bodu 2 je nezbytná z toho důvodu, aby osoby, které nemají v České republice jiné bydliště, mohly setrvat v ubytovacím zařízení, zároveň je tato možnost ponechána z logiky věci osobám, kterým je umožněna přítomnost na prezenční výuce.

K bodu I./3 – omezení provozu středních a vyšších odborných škol a konzervatoří

Výjimka podle bodu 3 písm. a) a b) je stanovena z toho důvodu, že zde je kontrola nad pohybem osob a setkáváním osob mezi sebou. Jedná se o zařízení pro předem danou skupinu osob, které se pohybují v jednom (uceleném nebo dokonce uzavřeném) zařízení. Nedochází ve vysoké míře ke kontaktům s jinými osobami než s těmi, které jsou umístěny v zařízeních pro ústavní nebo ochrannou výchovu, resp. v zařízeních zřízenými Ministerstvem spravedlnosti. Tyto osoby se tedy setkávají tak jako tak a není žádný důvod omezovat jejich setkávání v rámci školy, resp. při vzdělávání.

Výjimka podle bodu 3 písm. c) umožňuje, aby se žáci a studenti všech ročníků středních škol, vyšších odborných škol a konzervatoří mohli osobně účastnit praktického vyučování nebo praktické přípravy. Praktickou výuku lze velmi obtížně realizovat distančním způsobem, proto je v rámci uvolňování opatření prioritně dána možnost osobní přítomnosti na praktické výuce.

Výjimka podle bodu 3 písm. d) je stanovena z toho důvodu, že distanční výuka v daných školách je velice problematická a nemohla by v takové míře, jako v jiných školách, zachovat právo na vzdělání. Z důvodu zachování přístupu ke vzdělávání, je těmto žákům umožněna prezenční výuka.

Výjimka podle bodu 3 písm. e) pak umožňuje, aby se jeden žák nebo student mohl setkat se svým učitelem na individuálních konzultacích. V takových případech je při dodržení ostatních protiepidemických opatření (zejména ochrana dýchacích cest) a dodržení hygienických opatření riziko přenosu koronaviru minimalizováno a umožní se tím doplnit si vzdělání při osobní podrobnější konzultaci v těch oblastech, ve kterých se žák v rámci distančního vzdělávání hůře orientuje apod.

Výjimka podle bodu 3 písm. f) umožňuje skupinové konzultace v maximálním počtu 6 žáků/studentů. Tato výjimka je stanovena pro poslední ročníky, aby jim byla umožněna příprava na maturitní a závěrečné zkoušky a absolutoria. Dále jsou skupinové konzultace určeny pro žáky a studenty všech ročníků, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem. Jedná se především o žáky a studenty, kteří zaostávají z různých důvodů v distanční výuce.

Výjimky pod písm. g), h) a i) jsou stanoveny pro vybrané zkoušky. Distanční konání těchto zkoušek může být v mnoha případech problematické, ne-li neuskutečnitelné. Uvedené platí zejména pro závěrečné a maturitní zkoušky nebo absolutoria. Pod písm. i) jsou umožněny prezenční komisionální opravné a komisionální náhradní zkoušky, které v letošním školním roce konají žáci maturitních ročníků středních škol a konzervatoří podle opatření obecné povahy vydaného na základě § 184a školského zákona.

K bodu I./4 – omezení provozu základních škol

Výjimka podle bodu 4 písm. a) a b) je stanovena z toho důvodu, že zde je kontrola nad pohybem osob a vzájemným setkáváním osob. Nedochází zde tedy ve vysoké míře ke kontaktům s jinými osobami než s těmi, které jsou umístěny v zařízeních pro ústavní nebo ochrannou výchovu, resp. v zařízeních zřízenými zdravotnickými zařízeními. Současně není důvodné v těchto případech omezovat poskytování vzdělávání, když děti jsou spolu v daném zařízení prakticky celodenně.

Výjimka v bodě c) a f) je pak stanovena pro děti, které navštěvují přípravné třídy základní školy a zde se vzdělávají v rámci povinného předškolního vzdělávání, které není zakázáno. Je tedy třeba k nim z tohoto hlediska přistupovat stejně jako k dětem, které jsou např. stejně staré a plní povinné předškolní vzdělávání v rámci mateřské školy.

Výjimka podle bodu 4 písm. d) a e) je pro žáky, u kterých je prezenční výuka velice klíčová, jelikož pro tyto žáky vzhledem k jejich věku je prezenční výuka nenahraditelná a distanční výuka by pro tyto žáky byla nejvíce problematická a nejméně efektivní. Výuka čtení a psaní je v 1. ročníku realizovatelná prakticky pouze prezenčně. Rovněž u zbylých ročníků prvního stupně ZŠ je naléhavý zájem na prezenční výuce, neboť v tomto školním roce měly distanční způsob výuky po velmi dlouhou dobu v řádu několika měsíců. Zároveň je stanovena rotační výuka, jelikož týdenní rotace celých tříd se ukazují jako klíčové a efektivní opatření s rozhodujícím efektem na šíření nemoci COVID-19, které zároveň nezasahuje drastickým způsobem do provozu školy v porovnání s dalšími alternativami jako je půlení tříd, využívané například na podzim 2020 v Izraeli (více viz obecná část odůvodnění). Rotace se pak nebude týkat prvních stupňů, kde nepřesahuje celkový počet žáků na celém prvním stupni ZŠ 75 žáků a zároveň se jedná o první stupeň, který je stavebně oddělen od 2. stupně, a to včetně školní jídelny. U těchto „malých“ 1. stupňů ZŠ jsou malé třídní kolektivy (průměr vychází na maximálně 15 žáků ve třídě), což umožňuje přijímat vhodná opatření snižující riziko přenosu nákazy (např. pomocí dostatečných rozestupů) a z povahy věci zde nehrozí takové šíření viru mezi osobami, jako u velkých třídních kolektivů.

Výjimka pod písm. g) je stanovena z toho důvodu, že distanční výuka v daných školách je velice problematická. Z důvodu zachování přístupu ke vzdělávání je těmto žákům umožněna prezenční výuka.

Výjimka pod písm. h) pak umožňuje, aby se jeden žák mohl setkat se svým učitelem na individuálních konzultacích. V takových případech je při dodržení nezbytných protiepidemických opatření (především ochrana dýchacích cest) a dodržení hygienických opatření riziko přenosu koronaviru minimalizováno a umožní se tím doplnit si vzdělání při osobní podrobnější konzultaci v těch oblastech, které si v rámci distančního vzdělávání žák dostatečně neosvojil apod.

Výjimka podle písm. i) umožňuje skupinové konzultace v maximálním počtu 6 žáků. Tato skupinová konzultace je umožněna pro žáky 2. stupně ZŠ, kteří jsou z nějakého důvodu znevýhodněni v distanční výuce. Může se jednat například o nedostatečnou materiální podporu distanční výuky. Také se skupinová konzultace umožňuje pro žáky 9. tříd, kteří se v současné době především připravují na přijímací zkoušky.

K bodu I./5 – omezení provozu mateřských škol

S ohledem na epidemiologický vývoj je potřebné zachovat omezení prezenčního předškolního vzdělávání na území celé České republiky s výjimkou dvou krajů, kde je vývoj epidemie příznivější.

V okresech Karlovarského a Královéhradeckého kraje lze pozorovat dlouhodobý a kontinuální pokles nejen počtu případů onemocnění COVID-19, ale i počtu hospitalizovaných pacientů, včetně pacientů na jednotkách intenzivní péče. Celková situace v těchto krajích je již dlouhodobě stabilizována, což dokladují hodnoty sledovaných ukazatelů využívaných pro hodnocení vývoje epidemie, a to hodnoty 7denní incidence, 7denního klouzavého průměru a počty celkových hospitalizací včetně počtů pacientů na jednotkách intenzivní péče. V obou krajích je hodnota 7denní incidence pod hranicí 100 případů na 100 tisíc obyvatel, tj. hodnota více než dvojnásobně nižší, než je celorepublikový průměr; obdobně je tomu i u hodnot 7denního klouzavého průměru. Aktuální denní průměr počtu nově diagnostikovaných případů onemocnění v Karlovarském kraji je méně než 30 případů a v Královéhradeckém okolo 60 případů. Stabilizovaná je taktéž situace v oblasti nemocniční péče, kdy počty jak celkových hospitalizací, tak hospitalizací na jednotkách intenzivní péče jsou nejnižší od října loňského roku, což má také souvislost s počtem případů onemocnění COVID-19 zjištěných u seniorní/zranitelné skupiny obyvatel. V obou krajích jsou

denně v průměru hlášeny jednotky nových případů onemocnění u osob ve věkové kategorii 65 a více let. Všechny sledované parametry tak ukazují na celkovou stabilizaci a aktuální pozitivní vývoj epidemiologické situace v obou jmenovaných krajích a z tohoto důvodu lze v těchto krajích umožnit přítomnost dětí v předškolních zařízeních bez omezení věku.

Z plošného zákazu osobní přítomnosti v mateřské škole jsou stanoveny následující výjimky:

Výjimka podle písm. a) umožňuje osobní přítomnost těch dětí, kteří mají povinné předškolní vzdělávání. S ohledem na zátěž celého systému (včetně mobility ve veřejné hromadné dopravě apod.) je nezbytné omezit v případě mateřských škol uvolnění opatření pouze na děti s povinností předškolního vzdělávání. Uvedené zároveň poskytne mateřským školám možnost vytvoření menších skupin dětí (do 15 osob), a to jak z prostorového, tak personálního hlediska. Děti v předškolním roce mají nejvyšší potřebu vzdělávání vzhledem k přípravě na jejich vstup do základní školy.

Výjimka podle písm. b) je stanovena z toho důvodu, že distanční výuka v daných školách je velice problematická. Z důvodu zachování přístupu ke vzdělávání, je těmto žákům umožněna prezenční výuka.

Výjimka podle písm. c) je stanovena z toho důvodu, že zde je kontrola nad pohybem a setkáváním osob. Nedochází zde ve vysoké míře ke kontaktům s jinými osobami než s těmi, které jsou umístěny v zařízeních zřízenými zdravotnickými zařízeními. Současně není důvodné v těchto případech omezovat poskytování vzdělávání, když děti jsou spolu v daném zařízení prakticky celodenně.

K bodu I./6 - omezení základního uměleckého a jazykového vzdělávání

Výjimka podle písm. a) umožňuje konat státní jazykové zkoušky za režimových opatření. Státní jazykové zkoušky nelze konat distančním způsobem nebo jen s velkými obtížemi, z toho důvodu je jim udělena výjimka.

Výjimka podle písm. b) umožňuje, aby se jeden žák nebo účastník mohl setkat se svým učitelem na individuálních konzultacích. V takových případech je při dodržení nezbytných protiepidemických opatření (především ochrana dýchacích cest a dostatečný rozestup) a dodržení hygienických opatření riziko přenosu koronaviru minimalizováno a umožní se tím doplnit si vzdělání při osobní podrobnější konzultaci v těch oblastech, které si v rámci distančního vzdělávání žák nebo účastník dostatečně neosvojil apod.

Výjimka podle písm. c) umožňuje, aby se jeden žák nebo jeden účastník mohl setkat se svým učitelem v rámci individuální prezenční výuky. Je tedy možné, aby byla uskutečněna plnohodnotná prezenční výuka, ale pouze jeden na jednoho. V takových případech je při dodržení ostatních protiepidemických opatření (zejména ochrana dýchacích cest a dostatečný rozestup) a dodržení hygienických opatření riziko přenosu koronaviru minimalizováno.

K bodu I./7 - omezení provozu středisek volného času

Výjimka podle písm. a) umožňuje, aby se jeden účastník mohl setkat se svým učitelem na individuálních konzultacích. V takových případech je při dodržení nezbytných protiepidemických opatření (především ochrana dýchacích cest a dostatečný rozestup) a dodržení hygienických opatření riziko přenosu koronaviru minimalizováno.

Výjimka podle písm. b) umožňuje, aby se jeden účastník mohl setkat se svým učitelem v rámci individuální prezenční výuky. Je tedy možné, aby byla uskutečněna plnohodnotná prezenční výuka, ale pouze jeden na jednoho. V takových případech je při dodržení nezbytných protiepidemických opatření (především ochrana dýchacích cest a dostatečný rozestup) a dodržení hygienických opatření riziko přenosu koronaviru minimalizováno.

K bodu I./8 - omezení provozu školních družin a školních klubů

Výjimka podle bodu 8 umožňuje poskytovat zájmové vzdělávání pro žáky, kterým je umožněna prezenční výuka. Vzhledem k tomu, že je stanovena podmínka homogenity jednotlivých skupin, nedojde k prolínání žáků z různých tříd, a tedy riziko nákazy se touto činností významným způsobem nezvyšuje.

K bodu I./9 - omezení provozu výchovných a ubytovacích zařízení

Výjimka podle bodu 9 je nezbytná z toho důvodu, aby osoby, které nemají v České republice jiné bydliště, mohly setrvat v ubytovacím zařízení, zároveň je tato možnost ponechána z logiky věci osobám, kterým je umožněna přítomnost na vzdělávání.

K bodu I./10 - omezení zpěvu jako součásti vzdělávání

Výjimka je stanovena z toho důvodu, že pro tyto žáky a studenty je zpěv hlavní vzdělávací aktivitou a jeho zákaz by pro ně znamenal znemožnění vzdělávání. Pokud by tato výjimka nebyla stanovena, bylo by tím omezeno vzdělávání těchto žáků a studentů pouze na vedlejší nebo dobrovolné předměty.

K bodu I./11 - omezení sportovní činnosti jako součásti vzdělávání

Výjimka podle písm. a) je stanovena z toho důvodu, že pohyb dětí v mateřských školách je integrální součástí mnoha aktivit a vzdělávání by jeho absencí velmi trpělo.

Výjimka podle písm. b) se stanoví z toho důvodu, že pro tyto žáky a studenty je sportovní činnost hlavní vzdělávací aktivitou a její zákaz by pro ně znamenal znemožnění vzdělávání. Pokud by tato výjimka nebyla stanovena, bylo by tím omezeno vzdělávání těchto žáků a studentů pouze na vedlejší nebo dobrovolné předměty.

K bodu I./12 - zákaz vstupu třetích osob do škol

V zájmu prevence šíření nákazy od třetích osob se stanoví, že vstup těchto osob je možný pouze v nezbytně nutných případech s tím, že se omezí jejich kontakt s žáky, studenty a pracovníky školy v prostorách školy. Nezbytně nutným případem je například plnění smluvních závazků školy nebo vstup zákonných zástupců jako doprovodu například při dopomoci při samotestování atd. Ve všech případech je však nutno dbát na omezení kontaktů třetích osob s osobami v prostorách školy (typicky s žáky a pracovníky školy).

K bodu I./13 – výjimky z omezení konání některých zkoušek

Výjimka podle písm. a) umožňuje konání přijímacích zkoušek za předpokladu, že se jej bude (v jeden okamžik v jedné místnosti) účastnit nejvýše 20 osob. Přijímací zkoušky v mnoha případech není možné konat pouze na základě posouzení písemných podkladů, a je tedy nutné konat prezenční testy nebo posouzení nadání uchazečů, které není možné konat distančně. Z důvodu omezení rizika přenosu koronaviru se tak omezuje maximální počet osob, které se mohou současně účastnit přijímacího řízení, a to samozřejmě při dodržení všech hygienických opatření.

Výjimka podle písm. b) umožňuje konání nostrifikačních zkoušek za režimových opatření. Nostrifikační zkoušky nelze konat distančním způsobem nebo jen s velkými obtížemi, z toho důvodu je jim udělena výjimka.

K bodu I./14 – výjimky pro děti zákonných zástupců určených profesí

Zákaz prezenční výuky dětí a žáků ve školách má mj. za následek, že spolu s prezenčním poskytováním vzdělávání nemůže být zajištěna ani péče o děti a žáky od 2 do 10 let (nebo starší žáky, kteří potřebují intenzivnější péči). V důsledku nezajištěné péče by museli péči o tyto děti a žáky zajistit zákonní zástupci dětí a žáků. V případě, že zákonní zástupci dětí a žáků vykonávají povolání, jejichž výkon je nezbytný pro boj s epidemií, je potřeba zajistit péči o jejich děti.

Do těchto skupin povolání patří zaměstnanci poskytovatelů zdravotních služeb, pedagogičtí pracovníci, kteří zajišťují prezenční výuku (a tedy také tuto péči) ve školách a případně školských zařízeních, zaměstnanci bezpečnostních sborů, příslušníci ozbrojených sil, zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví, zaměstnanci uvedení v § 115 odst. 1 a další zaměstnanci v sociálních službách a sociální pracovníci zařazení k výkonu sociální práce na krajských a obecních úřadech podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, sociální pracovníci a další odborní pracovníci vykonávající činnosti podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, zaměstnanci Úřadu práce České republiky, zaměstnanci České správy sociálního zabezpečení a okresních správ sociálního zabezpečení a zaměstnanci Finanční správy České republiky.

K bodu II

Vzhledem k tomu, že se nahrazují pravidla pro přítomnost dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních z důvodu přehlednosti novým mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví, je třeba stávající zrušit.

**prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA, v. r.
ministr zdravotnictví**